

Què hem de llegir?

En aquest món paradoxal on vivim, aquells que dediquem encara una part del nostre temps lliure a la lectura, i més si ho fem en el format tradicional de paper, acabarem essent tan extravagants i minoritaris com els amants de la columbofília o els polítics que es preocupen per l'abstenció més enllà de l'endemà de cada elecció. El més probable és que d'ací a un parell de segles siguem ja unes rares avis tan poc habituals com els mateixos coloms missatgers.

Potser és precisament aquesta situació excepcional la que fa que els que llegim, i amb major raó els que mantenim amb una certa regularitat el costum de fer comentaris sobre les nostres lectures, siguem sovint interpel·lats sobre quines obres *recomanem* o deixem de recomanar. Amics i coneguts –els saludats no perden el temps en aquest tipus de foteses– acostumen a demanar-nos l'opinió sobre els llibres que *haurien* de llegir.

En el nostre cas, la primera resposta, o més aviat precisió, sempre és la mateixa: no *n'haurien* de llegir *cap* en concret, però en *podrien* llegir *uns quants*. Poc partidaris com som de combregar amb els cànons literaris o amb les *recomanacions erga omnes* –almenys tant com ho som de llegir les contraportades o els pròlegs de la majoria dels llibres, que ens priven abans d'hora i sense compassió del goig de la màgica aventura de descoberta que comporten les pàgines inexplorades que ens esperen– els diem tot seguit que no creiem que hi hagi *ni un sol llibre* que *calgui* llegir, imprescindiblement, i menys encara com una obligació.

El que sí hi ha, i en aquest punt entenem que no hi ha dubte, és tot un seguit d'obres literàries que se situen per damunt de les altres, d'obres que són capaces no tan sols de canviar la nostra manera de veure –i de viure, si se'ns permet el més que escaient joc de paraules– el món, sinó també de canviar-nos a nosaltres mateixos. D'aquelles obres que, després d'haver-les llegides –i, si pot ésser, rellegides– ens fan un xic diferents del que érem, que deixen petja en el solc d'aprenentatge i coneixença incessant que és la nostra vida.

Ara bé, dins d'un cert nivell de qualitat –estem parlant de literatura, no pas d'entreteniment o d'una caduca i volàtil distracció passatgera– entenem que ha d'ésser el bon criteri de cada lector o lectora el que decideixi quines són les obres que formen part del seu canó literari. Canó literari que sempre ha d'ésser personal i intransferible. Ha d'ésser cada persona la que es vagi creant, a partir del bagatge d'emocions, sentiments i reflexions que li aporta el seu navegar quotidià per l'oceà d'atzar imprevisible de l'existència, la seva pròpia llista d'*obres mestres* imprescindibles.

Una llista en permanent evolució, oberta i fluctuant, tan flexible i contradictòria com la vida mateixa, la vàlida de la qual no dependrà en absolut de la seva coincidència amb les llistes hermètiques o immutables d'alguns entesos. Perquè, per més que hi hagi alguns cànons literaris –l'occidental de Harold Bloom sobretot– que es vulguin presentar com a indiscutibles, com a inqüestionables, com a dictats per una mena de demiürgs literaris, situats per damunt de la fal·libilitat humana, no hem d'oblidar mai que no hi ha (ni n'hi pot haver) cap canó que es pugui situar més enllà del debat i l'opinió. No n'hi ha cap de fix, d'etern ni, encara menys, de sagrat.

Tal i com el gran llegat de Nietzsche –la mort de déu– ens alliberà de creure que tan sols podia existir *una* sola manera de pensar, de viure i d'actuar, hem d'ésser conscients que no pot existir *una* sola llista o *un* sol canó literari *universalment vàlid* per a tothom.

A tot estirar, i essent força generosos (car fins i tot aquest punt la qüestió fóra discutible), potser –de la mateixa manera que el fet que afirmem que no podem dir *com* hem de viure no ens impedeix d'estar d'acord, almenys, en com *no* hem de fer-ho– podríem convenir a acotar, amb una certa precisió, allò que *no caldria* o no convindria llegir: tot aquell cabal immens d'obres que, si es llegeixen de pressa, encara més de pressa són oblidades.

diumenge, 27 de març del mmxi

© Xavier Serrahima 2011
www.racodelaparaula.com

Informació sobre els drets

